



# Zdravlje i politika

Politika i zdravlje, samostalno i zajedno, predstavljaju temelje sigurnosti, uspjeha i sreće hrvatske države, hrvatskog naroda i svih ljudi koji žive u Hrvatskoj.

Kroz cijelu povijest hrvatskog naroda isprepliću se dva nastojanja – ostvariti samostalnu državu i osigurati opstanak i zdravlje naroda. Hrvatski narod je mali narod, sa domovinom na izuzetno lijepom dijelu Europe. Kroz cijelu je povijest stalno bio izložen napadu na vlastitu državu (agresije, ratovi, okupacije, podjele, zabrane jezika...) i zdravlje (genocid, etničko čišćenje, epidemije, glad, iseljavanje, niski natalitet, zapuštanje preventive...). U ovom se tekstu prvi put iznosi dvostruki helix državnosti i zdravlja u hrvatskoj politici. Ipak, povijesna mudrost hrvatskog naroda ukazuje da je povezivanje politike i zdravlja preduvjet svake uspješne politike u Hrvatskoj. Iskustva starog Dubrovnika, franjevačka medicina u Bosni i Hercegovini, Štamparov pokret zdravlja, partizanska medicina na Petrovoj gori, Vukovarska bolnica, strijeljanje pacijenata na Ovčari, Bijeli put i bolnica u Novoj Biljoj ...

Upravo preko narodnog zdravlja Hrvatska je doživjela najviše priznanje i u međunarodnoj politici. Andrija Štampar je nakon drugog svjetskog rata jedan od osnivača Svjetske zdravstvene organizacije, a njegova definicija zdravlja je usvojena kao svjetska definicija zdravlja.

Neke od ključnih Štamparovih postavki mogu se u cijelosti koristiti i danas, a pokazuju koliko je značajno razvijati pisani iskaz zdravstvene politike, kao direktnog čimbenika narodnog zdravlja u budućnosti.

Za vrijeme Jugoslavije, zdravstvo se oslanjalo na Štamparovo naslijeđe i osnovna načela socijalističke solidarnosti. U tom vremenu, kao rezultat jednostranačkog sistema vlasti, neekonomskog zdravstvenog osiguranja, isključivo državnog vlasništva u zdravstvu, i konačno, samog odsustva hrvatske države, stvorena je opasna iluzija o odvojenosti politike i zdravlja.

Danas sa ponosom možemo reći da postoji država Hrvatska i da je priznata u cijelom svijetu. Na žalost, moramo priznati da smo daleko od narodne politike zdravlja.

Današnja zdravstvena politika praktično uopće ne obuhvaća najvažnija pitanja javnog zdravstva, kao što je demografsko zdravlje, zdravlje i gospodarstvo, zdravstvena pismenost, zakonodavstvo, osiguranje, organizacija, menadžment ...

Sve do štete po narodno zdravlje prisutno je strančarenje, isključiva vlast bolničkih liječnika, afere, divljenje strancima i neinformiranost stanovništva.



pola stoljeća, nije postojao hrvatski časopis o narodnom zdravlju. Sada je osnovan Hrvatski časopis o javnom zdravstvu, prvi medicinski časopis na Internetu u Hrvatskoj ([www.hzjz.hr](http://www.hzjz.hr)).

Već desetljećima postoji i pravi pokret zdravlja, koji povezuje stručnjake raznih područja, političare raznih stranaka i narod, a djeluje na cijelom području Hrvatske i visoko je cijenjen u Europi i svijetu. On se danas ostvaruje kroz Zdrave županije i Zdrave gradove.

Izdavanjem Epohe zdravlja, odlučili smo se na još jedan korak u jačanju narodnog zdravlja, prikazujući u prvom broju upravo odnos politike i zdravlja.

Na kraju, spremaju se lokalni izbori. Pozivam sve birače da glasaju samo za one stranke koje su ih upoznale sa svojim

- *Zdravstvena politika postat će najbitnijim dijelom narodne politike ...*
- *Uslijed neznanja je kurativna medicina, stoljećima i decenijima potiskivala preventivnu medicinu, koja je digla glavu tek nakon ogromnih žrtava u narodnim životima.*
- *Narodni i društveni preporod je ujedno i zdravstveni preporod.*
- *Ratne pobjede nisu nikada bile sigurna osnova za pravu sigurnost i napredak jednog naroda, jer se sudbina naroda rješava u međusobnoj utakmici zdravljem, brojem poroda – u majčinom krilu.*
- *A od toga, da li će jedan narod voditi dobru biološku politiku, zavisi njegova budućnost, njegovo blagostanje, njegovo kulturno napredovanje.*
- *Prema tome, problemima narodnog zdravlja trebaju se baviti svi, a ne samo liječnici. To nije monopol liječnika, nego je dužnost i briga svih bez razlike. Za svakog pojedinca postoji, prije svega, jedna velika dužnost: da bude zdrav.*
- *Jedna danas već dosta brojna i snažna grupa javnih radnika sve više naglašava vrijednost pitanja narodnog zdravlja ... već sama ova ideja u našem javnom životu, koji je već prezasićen stranačkom politikom, znači jednu novu notu, jednu privlačnu snagu.*
- *Zdravstvena politika je kod nas u samom zametku, ona je dosad bila samo kurativne, a nikad preventivne prirode.*

**Prof. dr. Andrija Štampar**

Političke stranke ne smatraju zdravstvo važnim dijelom niti unutrašnje niti vanjske politike države. Dapače, značajan broj liječnika-političara nije pokazao interes za zdravstvenu politiku, ili ju je smatrao marginalnom. Ja spadam među rijetke liječnike-političare koji su – zdravstveni političari.

U javnim i zdravstvenim medijima, dominira individualni pristup, a zajednica i narodno zdravlje praktično ne postoje.

Od smrti Andrije Štampara, 1958. godine, sve do početka 2005. godine, kroz gotovo

zdravstvenim programom i preuzele odgovornost za narodno zdravlje u svojoj županiji, gradu ... Dati na izborima glas za kandidate/stranke koje nisu jasno istakle politiku zdravlja, mogu samo ljudi kojima nije stalo do zdravlja vlastite obitelji, uspjeha Hrvatske i opstojnosti i sreće hrvatskog naroda.

**Dr. Slobodan Lang**, predsjednik Hrvatske mreže zdravih gradova  
[slobodan.lang@hzjz.hr](mailto:slobodan.lang@hzjz.hr)